

Fra arkivet: 2002

PUBLISERT 5. juni 2015

Psykisk helse i vår verden

Stemningslidelser er ett av vår tids største helseproblemer. Depresjon er nå på fjerdeplass over Verdens Helseorganisasjons liste over lidelser som utgjør den største samfunnsmessige byrden. I år 2020 regner vi med at den vil rykke opp på andreplass. Også bipolare lidelser er blant de ti største medvirkende årsaker til sykdom.

Den største byrden bæres av kvinner. Omtrent dobbelt så mange kvinner som menn lider av depresjon. Ungdom er i stigende grad berørt.

Det kanskje mest brutale uttrykket for psykiske lidelser er at mennesker tar sitt eget liv. Mellom ti og tyve millioner mennesker forsøker hvert år å begå selvmord. Mer enn 800 000 dør. Og antall selvmord blant de unge øker.

«- 41 % av landene har ikke noen politikk for psykisk helse, og en firedel har ingen lovgivning på området»

Flere forhold bidrar til at psykisk uhelse utgjør en stadig større andel av den globale sykdomsbyrden: Vi lever i en verden i rask forandring, med urbanisering og miljøforfall. Mennesker forflyttes. Familier splittes. Halve jordens befolkning lever i fattigdom. Dessuten blir verdens befolkning stadig eldre, og tilfeller med depresjon øker med alderen.

En undersøkelse av 185 av våre 192 medlemsland viste at 41 % av landene ikke har noen politikk for psykisk helse, og en firedel har ingen lovgivning på området. Godt over en tredel har ikke lokale sentre for psykisk helsetjeneste. Ser vi på verden under ett, dekker tjenestene ofte ikke mer enn ti prosent av behovet.

Verdens Helseorganisasjon har lansert en Global handlingsplan for psykisk helse, med vekt på informasjon, utforming av politikk og tjenester, opinionsdannelse og forskning. Vi har nå faktisk kunnskap om hva som kan forebygges, og vi kan tilby behandling som kan gjøre mennesker til fullverdige og produktive medlemmer av samfunnet. Vi må stå samlet for å sikre gode resultater.

Gro Harlem Brundtland, Verdens Helseorganisasjon, april 2002

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 52, nummer 6, 2015, side 521